

Rok szkolny 2020/2021

Wymagania edukacyjne z historii dla klasy 6 a, b, c, d szkoły podstawowej do programu nauczania „Historia 6”

Stopień niedostateczny

Otrzymuje uczeń, który nie opanował treści przewidzianych do realizacji w klasie szóstej wymienionych w wymaganiach koniecznych oraz któremu braki w wiadomościach, rozumieniu i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy i umiejętności z historii.

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Dział I. Europa i świat w XVI wieku						
1. Wielkie odkrycia geograficzne	1. Przyczyny odkryć geograficznych. 2. Podróże Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana. 3. Kolonie	zna datę: 1492; zna pojęcie: jedwabny szlak; wyjaśnia pochodzenie terminu Indianie;	wymienia przyczyny odkryć geograficznych	zna sylwetki i dokonania Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy i Ferdynanda Magellana;	wskazuje na mapie trasy podróży K. Kolumba, V. da Gamy, F. Magellana	rozumie znaczenie wprowadzenia nowego typu statków dla odkryć geograficznych
2. Konsekwencje wielkich odkryć geograficznych	1. Plemiona zamieszkujące Amerykę w okresie prekolumbijskim.	rozumie pojęcia: konkwistador, Nowy Świat, kolonia; wymienia	wymienia skutki gospodarcze, społeczne i polityczne odkryć geograficznych;	opowiada o dokonaniach Inków i Azteków	rozumie zmiany, które zaszły w Europie i Nowym Świecie w wyniku odkryć	omawia znaczenie zmian wprowadzonych przez odkrywców na podbitych

	2. Podboje konkwistadorów. 3. Skutki odkryć geograficznych dla Europy i Nowego Świata.	państwa, które były najważniejszymi kolonizatorami; wskazuje na mapie tereny odkryte w XV i XVI wieku	wymienia rośliny przywiezione do Europy przez odkrywców		geograficznych	terenach, wskazuje ich pozytywy i negatywy
3. Kultura odrodzenia we Włoszech	1. Narodziny nowych idei we Włoszech. 2. Cechy renesansu. 3. Mistrzowie odrodzenia.	rozumie pojęcia: renesans, odrodzenie, człowiek renesansu;	rozumie termin humanizm; rozumie termin humanizm; wymienia najwybitniejszych twórców włoskiego renesansu	podaje przyczyny narodzin renesansu we Włoszech	na wybranym przykładzie omawia cechy sztuki renesansowej	porównuje sztukę renesansu i średniowiecza; wskazuje podobieństwa między sztuką renesansu i starożytności
4. Humanizm w Europie i przewrót kopernikański	1. Upowszechnienie druku. 2. Przewrót kopernikański. 3. Erazm z Rotterdamu i jego poglądy.	wie, kto i kiedy udoskonalił wynalazek druku (ruchoma czcionka drukarska); wymienia najważniejszych humanistów XVI-wiecznej Europy	opisuje sylwetki Mikołaja Kopernika i Erazma z Rotterdamu	opisuje znaczenie upowszechnienia druku dla rozwoju kultury; omawia odkrycie Mikołaja Kopernika	rozumie przełomowe znaczenie odkrycia Mikołaja Kopernika	analizuje zmiany, które zaszły w XV i XVI wieku, i dostrzega ich wpływ na życie ludzi
5.Reformacja	1. Przyczyny reformacji. 2. Sytuacja Kościoła	potrafi wskazać datę początku reformacji; zna postać:	rozumie pojęcia: reformacja, anglikanizm, protestantyzm,	wymienia przyczyny reformacji; przedstawia	wie, kiedy doszło do: powstania anglikanizmu, podpisania	wskazuje na mapie państwa, w których doszło do reformacji

	katolickiego w Niemczech. 3. Wystąpienie Marcina Lutra. 4. Jan Kalwin i jego poglądy. 5. Wojny religijne. 6. Powstanie anglikanizmu.	Marcina Lutra, Jan Kalwin	luteranizm, kalwinizm	skutki reformacji; opisuje wojny religijne oraz ich skutki	pokoju w Augsburgu, nocy św. Bartłomieja; zna dokonania Jana Kalwina i działania Henryka VIII związane z reformacją; rozumie pojęcie tolerancji religijnej	
6. Reforma katolicka	1. Sobór w Trydencie i jego postanowienia. 2. Działalność inkwizycji. 3. Jezuici i ich działanie. 4. Skutki dwóch reform chrześcijaństwa.	rozumie pojęcia: sobór, jezuita, kontrreformacja, reforma katolicka	wie, kiedy i gdzie odbył się sobór reformujący Kościół	zna najważniejsze postanowienia soboru trydenckiego	omawia zmiany, które nastąpiły w Kościele katolickim po soborze; rozumie skutki dwóch reform chrześcijaństwa	omawia wpływ reform na zmiany w funkcjonowaniu Kościoła
Podsumowanie	Podsumowanie wiadomości z działu (wymagania j.w)					
Sprawdzian	Sprawdzenie wiedzy z działu (wymagania j.w)					
DZIAŁ II. POLSKA W XVI WIEKU						
7. Polska i Litwa pod rządami ostatnich Jagiellonów	1. Wojny Polski z państwem moskiewskim. 2. Likwidacja państwa zakonnego i	wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów; rozumie	opisuje początek wojny z państwem moskiewskim; wyjaśnia okoliczności	wie, w jaki sposób doszło do likwidacji państwa zakonnego; zna postanowienia	omawia położenie międzynarodowe Polski za ostatnich Jagiellonów	wskazuje na mapie ziemie, którymi władali Jagiellonowie;

	powstanie Prus Książęcych. 3. Włączenie Mazowsza do Korony. 4. Powstanie floty bałtyckiej.	określenie: hołd pruski; zna datę hołdu pruskiego	powstania floty na Bałtyku	traktatu pokojowego zawartego w Krakowie w 1525 roku		
8. Kształtowanie się demokracji szlacheckiej	1. Konstytucja nihil novi i jej znaczenie. 2. Funkcjonowanie sejmu. 3. Szlachta i jej państwo.	rozumie pojęcia: nihil novi, demokracja szlachecka, sejm walny, izba poselska, izba senatorska, magnat, pospolite ruszenie	wskazuje, czym szlachta różniła się od innych stanów	opowiada o powstaniu demokracji szlacheckiej; opowiada o funkcjonowaniu sejmu	potrafi wskazać konsekwencje demokracji szlacheckiej; wskazuje przyczyny przewagi politycznej szlachty w Polsce	porównuje demokrację szlachecką z innymi formami sprawowania władzy
9. Powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów	1. Przyczyny zawarcia unii. 2. Unia lubelska i jej postanowienia.	wyjaśnia pojęcia: unia realna, Rzeczpospolita Obojga Narodów	wie, kiedy doszło do zawarcia unii realnej; wiąże postać Zygmunta Augusta z unią w Lublinie	wymienia postanowienia unii lubelskiej; zna przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej; wymienia i rozumie skutki unii	ocenia zawarcie unii z perspektywy polityki zagranicznej i wewnętrznej; wskazuje na mapie Rzeczpospolitą Obojga Narodów	rozumie różne oceny unii ze strony Polaków i Litwinów
10. Rzeczpospolita monarchią elekcyjną	1. Zasady wolnej elekcji. 2. Wybór Henryka Walezego na króla Polski. 3. Stefan Batory	rozumie pojęcia: wolna elekcja, sejm elekcyjny, artykuły henrykowskie, pacta conventa,	wyjaśnia zasady wolnej elekcji; wie, gdzie odbywały się wolne elekcje; omawia rządy	rozumie znaczenie artykułów henrykowskich i pacta conventa dla ograniczenia	dostrzega wady i zalety elekcyjnego oboru władcy	porównuje monarchię elekcyjną z monarchią dziedziczną

	drugim królem elekcyjnym.	Akademia Wileńska; wymienia dwóch pierwszych władców elekcyjnych	dwóch pierwszych władców elekcyjnych	władzy królewskiej; rozumie		
11. Gospodarka Rzeczypospolitej w XVI wieku	1. Handlowe związki Rzeczypospolitej z Europą Zachodnią. 2. Folwarki szlacheckie i pańszczyzna. 3. Polskie monety.	rozumie pojęcia: pańszczyzna, folwark, „spichlerz Europy”; wie, jaką monetę biła Rzeczpospolita w XVI wieku; pokazuje na mapie Gdańsk	wie, dlaczego w Rzeczypospolitej rozwinęła się produkcja zboża i handel tym towarem; wie, co Rzeczpospolita eksportowała i importowała	analizuje znaczenie Gdańska dla polskiej gospodarki	rozumie i uzasadnia wpływ handlu zbożem na położenie chłopów i wzrost roli gospodarczej szlachty	potrafi uzasadnić znaczącą rolę szlachty w gospodarce polskiej
12. Rzeczpospolita wielu narodów i religii	1. Narody i religie Rzeczypospolitej Obojga Narodów. 2. Tolerancja religijna w Rzeczypospolitej. 3. Lwów – miasto wielu religii.	wymienia narody zamieszkujące Rzeczpospolitą; wskazuje na mapie tereny zamieszkane przez Polaków, Litwinów, Rusinów, Niemców; wymienia religie i wyznania XVI-wiecznej Rzeczypospolitej	na przykładzie Lwowa omawia koegzystencję różnych narodów; rozumie pojęcie: konfederacja warszawska, zna datę podpisania tego dokumentu	wie, dlaczego w Rzeczypospolitej mieszkało wiele mniejszości narodowych; omawia przyczyny i skutki tolerancji religijnej	omawia znaczenie konfederacji warszawskiej dla tolerancji religijnej	porównuje sytuację protestantów w Rzeczypospolitej i Europie
13. „Złoty wiek” kultury polskiej	1. Język polski w piśmie.	wie, kim byli i z czego zasłynęli	wskazuje przykłady zmian	omawia wpływ podróży,	omawia renesansowy	porównuje renesans w

	2. Polscy twórcy renesansowi. 3. Zamość – renesansowe miasto idealne.	Mikołaj Rej, Jan Kochanowski, Andrzej Frycz Modrzewski; rozumie pojęcie „złoty wiek kultury polskiej”	zachodzących w Polsce w okresie renesansu: rozwój polszczyzny i alfabetu polskiego, powstawanie budowli renesansowych, szerzenie idei humanizmu i renesansu na uniwersytetach	powstawania uniwersytetów i upowszechnienia druku na zmiany w polskiej kulturze	charakter Zamościa; wskazuje cechy renesansu na przykładzie ratusza w Zamościu, Wawelu	Polsce i Europie
Podsumowanie	Podsumowanie wiadomości z działu (wymagania j.w)					
Sprawdzian	Sprawdzenie wiedzy z działu (wymagania j.w)					
DZIAŁ III. EUROPA I POLSKA W XVII WIEKU						
14. Monarchia absolutna we Francji	1. Narodziny absolutyzmu. 2. Ludwik XIV i jego rządy. 3. Francja staje się mocarstwem. 4. Wersal – siedziba Króla Słońce.	rozumie pojęcia: Król Słońce, monarchia absolutna, Wersal, etykieta; wie, kiedy panował Ludwik XIV	wyjaśnia słowa „Państwo to ja”; opowiada o drodze Francji do pozycji mocarstwa	przedstawia cechy monarchii absolutnej	rozumie i uzasadnia rolę Ludwika XIV w tworzeniu potęgi Francji; wyjaśnia, dzięki czemu Francja stała się potęgą w Europie	porównuje demokrację szlachecką z monarchią absolutną
15. Anglia na drodze ku monarchii parlamentarnej	1. Konflikt króla z Parlamentem. 2. Wojna domowa.	rozumie pojęcia: purytanie, Wspaniała Rewolucja,	wie, kiedy doszło do rewolucji w Anglii; wie, kiedy doszło	wskazuje zmiany zachodzące w Anglii, gdy była republiką;	opowiada o powstaniu Wielkiej Brytanii; charakteryzuje	porównuje sposób sprawowania rządów w Wielkiej

	<p>3. Anglia republiką.</p> <p>4. Wspaniała Rewolucja.</p> <p>5. Powstanie Wielkiej Brytanii i jej ustrój.</p>	<p>Deklaracja praw; zna postać Olivera Cromwella</p>	<p>do: konfliktu króla z Parlamentem, Wspaniałej Rewolucji, unii Anglii i Szkocji</p>	<p>rozumie, dlaczego doszło do konfliktu króla z Parlamentem, wskazuje skutki tego sporu</p>	<p>ustrój Wielkiej Brytanii, rozumie zasadę „król panuje, ale nie rządzi”</p>	<p>Brytanii XVII wieku i demokrację szlachecką</p>
<p>16. Początki panowania Wazów i wojny z Rosją</p>	<p>1. Objęcie polskiego tronu przez Zygmunta III Wazę.</p> <p>2. Dymitr Samozwaniec i interwencja polska w Rosji.</p> <p>3. Zajęcie Kremla przez Polaków.</p> <p>4. Pokój w Polanowie.</p>	<p>rozumie pojęcia: samodzierżawie, wielka smuta, dymitriada, Kreml, husaria</p>	<p>zna postacie: Zygmunta III Wazy, Władysława IV Wazy, Dymitra Samozwańca; wskazuje na mapie państwo, z którym Polska zawarła unię personalną z chwilą powołania na tron Zygmunta III Wazy</p>	<p>wie, jak zakończyła się unia personalna Polski i Szwecji; zna okoliczności objęcia tronu Rzeczypospolitej przez dynastię Wazów;</p>	<p>wyjaśnia przyczyny i skutki interwencji polskiej w Rosji</p>	<p>dostrzega i omawia konsekwencje unii ze Szwecją, porównuje ją z unią lubelską</p>
<p>17. Powstanie kozackie</p>	<p>1. Kolonizacja Ukrainy.</p> <p>2. Kozacy i ich życie.</p> <p>3. Przyczyny wybuchu powstania kozackiego.</p> <p>4. Powstanie Chmielnickiego.</p>	<p>rozumie pojęcia: Kozacy, rejestr kozacki, ugoda w Perejasławiu</p>	<p>zna postać Bohdana Chmielnickiego</p>	<p>omawia przyczyny, przebieg powstania kozackiego; wskazuje na mapie bitwy, które stoczono podczas powstania</p>	<p>rozumie znaczenie ugody w Perejasławiu; zna skutki rozejmu w Andruszowie</p>	<p>analizuje przyczyny sukcesu powstania; wskazuje przyczyny i skutki zbliżenia się Kozaków i Rosji</p>

18. Wojny Rzeczypospolitej ze Szwecją	1. Przyczyny wojen polsko-szwedzkich. 2. „Potop”. 3. Walka ze Szwedami. 4. Pokój w Oliwie.	zna postacie: Jana Kazimierza, Augustyna Kordeckiego, Stefana Czarnieckiego; zna pojęcia: potop, hetman	opisuje przebieg wojen polsko-szwedzkich; omawia postanowienia pokoju w Oliwie	wskazuje przyczyny konfliktu między Polską a Szwecją; rozumie znaczenie udanej obrony Jasnej Góry	omawia znaczenie pokoju w Oliwie dla stosunków polsko-szwedzkich	rozumie dążenie do opanowania Bałtyku przez państwa nad nim leżące
19. Kryzys Rzeczypospolitej w połowie XVII wieku	1. Kryzys gospodarczy. 2. Kryzys polityczny. 3. Liberum veto i jego skutki. 4. „Złota wolność” i jej skutki.	wyjaśnia pojęcia: liberum veto, „złota wolność”, rokosz, królewęża	wymienia skutki gospodarcze i polityczne wojen w XVII wieku	rozumie i omawia demograficzne skutki wojen XVII-wiecznych	rozumie znaczenie upadku gospodarczego Rzeczypospolitej dla funkcjonowania państwa	rozumie wpływ „złotej wolności” na sytuację polityczną w Rzeczypospolitej w XVII wieku
20. Wojny Rzeczypospolitej z Turcją	1. Przyczyny wojen polsko-tureckich. 2. Traktat w Buczaczu. 3. Bitwa pod Chocimiem. 4. Bitwa pod Wiedniem	rozumie pojęcia: haracz, odsiecz wiedeńska; wskazuje na mapie miejsca bitew z Turkami	zna sylwetkę i dokonania Jana III Sobieskiego; wie, kiedy miały miejsce bitwy pod Chocimiem i pod Wiedniem oraz jaki był ich rezultat	wskazuje przyczyny wojen polsko-tureckich; rozumie znaczenie bitwy pod Wiedniem	omawia znaczenie traktatu w Buczaczu, rozumie, dlaczego nazywano go haniebnym; omawia okoliczności, w których Polacy ruszyli na odsiecz Wiedniowi; rozumie	wyjaśnia, dlaczego Jana III Sobieskiego nazywano „Lwem Lechistanu”

					znaczenie odsieczy dla pozycji Polski w Europie	
21. Barok i kultura XVII wieku w Europie i Rzeczypospolitej	1. Cechy baroku w sztuce. 2. Kościół i władcy – mecenas barokowej sztuki. 3. Architektura baroku. 4. Sarmatyzm. 5. Początki nietolerancji religijnej.	wyjaśnia pojęcia: barok, sarmatyzm, wie, jakiego dotyczyły okresu	wymienia cechy sztuki barokowej	opowiada o stylu życia szlachty w okresie baroku	wskazuje przykłady sztuki barokowej w architekturze, malarstwie i rzeźbie	rozumie przyczyny różnic pomiędzy kulturą baroku w Europie i w Rzeczypospolitej
Podsumowanie	Podsumowanie wiadomości z działu (wymagania j.w)					
Sprawdzian	Sprawdzenie wiedzy z działu (wymagania j.w)					
DZIAŁ IV. EUROPA I ŚWIAT W XVIII WIEKU						
22. Kultura oświecenia	1. „Stulecie światła”. 2. Wielka encyklopedia francuska. 3. Absolutyzm oświecony. 4. Rozwój szkolnictwa i odkrycie dziecka. 5. Rozwój	rozumie pojęcia: „stulecie światła”, Wielka encyklopedia francuska, manufaktura, trójpodział władz, absolutyzm oświecony	podaje cechy kultury oświecenia, umieszcza ten okres na osi czasu	zna sylwetki i dokonania: J.J. Rousseau, Woltera, Monteskiusza; opisuje wynalazki oświecenia	omawia koncepcję trójpodziału władzy Monteskiusza	rozumie znaczenie wprowadzenia obowiązkowego szkolnictwa

	gospodarki, nauki i techniki.					
23. Prusy, Austria, Rosja – absolutyzm oświecony	1. Armia pruska. 2. Reformy Fryderyka II. 3. Austria Józefa II. 4. Rosja za Piotra I.	wskazuje na mapie Prusy, Rosję i Austrię; wyjaśnia pojęcia: absolutyzm oświecony, imperator	wymienia XVIII-wiecznych władców, którzy wprowadzili zmiany w Rosji, Prusach i Austrii	wyjaśnia na przykładzie sąsiadów Rzeczypospolitej, na czym polegał absolutyzm oświecony w praktyce	wymienia XVIII-wiecznych władców, którzy wprowadzili zmiany w Rosji, Prusach i Austrii	porównuje sposób sprawowania władzy w Rzeczypospolitej i u jej sąsiadów
24. Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki	1. Osadnicy w Ameryce. 2. Stosunki między Anglią a koloniami. 3. Herbatka bostońska. 4. Wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych. 5. Polacy w walce o niepodległość Stanów Zjednoczonych. 6. Konstytucja Stanów Zjednoczonych.	rozumie pojęcia: herbatka bostońska, Deklaracja niepodległości, konstytucja;	zna postacie Jerzego Waszyngtona i Benjamina Franklina	wie, kiedy została podpisana Deklaracja niepodległości, tłumaczy, dlaczego ten dzień jest świętem narodowym w Stanach Zjednoczonych; wymienia Polaków walczących o niepodległość USA	opowiada o stosunkach między Anglią i koloniami; wskazuje przyczyny wybuchu wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych	wskazuje różnice w systemie sprawowania władzy w państwach europejskich i w Stanach Zjednoczonych
25. Wielka Rewolucja Francuska	1. Przyczyny rewolucji we Francji. 2. Wybuch	rozumie pojęcia: stan trzeci, Bastylia, monarchia	wie, kiedy we Francji: wybuchła rewolucja, powstała	wymienia stany społeczne we Francji rządzonej przez Ludwika	wymienia przyczyny rewolucji we Francji;	porównuje monarchię absolutną z monarchią

	rewolucji – zdobycie Bastylii. 3. Powstanie monarchii konstytucyjnej. 4. Proces i ścięcie króla Ludwika XVI.	konstytucyjna, Deklaracja praw człowieka i obywatela	monarchia konstytucyjna; zna postacie Ludwika XVI i Marii Antoniny	XVI, omawia ich rolę w państwie;	wyjaśnia okoliczności powstania monarchii konstytucyjnej	konstytucyjną
26. Francja republika	1. Wojna w obronie rewolucji. 2. Terror jakobiński. 3. Obalenie rządów jakobinów. 4. Bilans rewolucji.	rozumie pojęcia: terror jakobiński, wielki terror, gilotyna, Marsylianka	wyjaśnia okoliczności wybuchu wojny Francji z sąsiadami	wyjaśnia przyczyny obalenia jakobinów; przedstawia skutki rewolucji we Francji	charakteryzuje Francję jako republikę; ocenia skutki rewolucji	rozumie i przedstawia zmiany społeczne, jakie zaszły we Francji podczas rewolucji
Podsumowanie	Podsumowanie wiadomości z działu (wymagania j.w)					
Sprawdzian	Sprawdzenie wiedzy z działu (wymagania j.w)					
DZIAŁ V. POLSKA W XVIII WIEKU						
27. Rzeczpospolita w okresie kryzysu – czasy saskie	1. Unia personalna Rzeczypospolitej i Saksonii. 2. Wojna północna. 3. Uzależnienie Rzeczypospolitej od Rosji. 4. Walka o tron.	zna postacie Augusta II Mocnego, Stanisława Leszczyńskiego i Augusta III Sasa; rozumie pojęcia: traktat trzech czarnych orłów, Collegium	wyjaśnia powiedzenia: „od Sasa do Lasa”, „za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa”	wskazuje próby reform w Rzeczypospolitej; omawia skutki wojny północnej dla Rzeczypospolitej	rozumie, dlaczego doszło do objęcia polskiego tronu przez dynastię Wettinów; wymienia trudności Rzeczypospolitej spowodowane	wskazuje elementy uzależnienia Rzeczypospolitej od Rosji

	5. Anarchia czasów saskich. 6. Próby reform w Rzeczypospolitej.	Nobilium, anarchia			wojnę północną i rządami Sasów	
28. Ostatnia wolna elekcja i I rozbiór Rzeczypospolitej	1. Elekcja Stanisława Poniatowskiego i jego pierwsze reformy. 2. Stosunki Rzeczypospolitej z Rosją. 3. Konfederacja barska. 4. I rozbiór Rzeczypospolitej.	rozumie pojęcia: Szkoła Rycerska, konfederacja barska, I rozbiór Rzeczypospolitej, Familia, prawa kardynalne	wymienia państwa biorące udział w I rozbiórze Rzeczypospolitej, wskazuje utracone ziemie, zna datę traktatu rozbiorowego; zna postacie Stanisława Augusta Poniatowskiego i Tadeusza Rejtana	omawia wybór Stanisława Poniatowskiego na króla Rzeczypospolitej; wymienia reformy wprowadzone przez Poniatowskiego; opowiada o konfederacji barskiej	wymienia przyczyny I rozbioru Rzeczypospolitej;	wyjaśnia sposoby ingerencji Rosji w sprawy Rzeczypospolitej i ich konsekwencje
29. Reformy stanisławowskie	1. Próby reform. 2. Odrodzenie kulturalne. 3. Zmiany w Warszawie. 4. Ożywienie gospodarcze.	wyjaśnia, czym były: Rada Nieustająca, Komisja Edukacji Narodowej, Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych	wymienia próby reform podjęte przez Stanisława Poniatowskiego	opisuje zmiany w Warszawie, zna najważniejsze budynki wzniesione w okresie rządów Stanisława Augusta	przedstawia zmiany w gospodarce i ich konsekwencje	rozumie i uzasadnia zmiany w edukacji za rządów Poniatowskiego
30. Sejm Wielki i Konstytucja 3 maja	1. Sejm Wielki. 2. Stronnictwa na sejmie. 3. Konstytucja 3 maja.	rozumie pojęcie: Sejm Wielki	wie, kiedy zwołano sejm i uchwalono konstytucję; omawia	przedstawia stronnictwa sejmowe i ich poglądy; omawia	omawia wpływ konstytucji na funkcjonowanie państwa	porównuje założenia ustrojowe Rzeczypospolitej i Stanów

			okoliczności powstania Sejmu Wielkiego	postanowienia Konstytucji 3 maja		Zjednoczonych zapisane w konstytucjach tych krajów
31. Wojna w obronie konstytucji i II rozbiór Rzeczypospolitej	1. Wojna polsko-rosyjska w 1792 roku. 2. II rozbiór Rzeczypospolitej.	rozumie pojęcie: konfederacja targowicka	wie, kiedy doszło do wojny polsko-rosyjskiej w obronie Konstytucji 3 maja oraz do konfederacji targowickiej; wymienia państwa biorące udział w II rozbiórce Rzeczypospolitej	wskazuje na mapie ziemie utracone przez Rzeczpospolitą w wyniku II rozbioru; zna postać Józefa Poniatowskiego; omawia stosunek króla do konfederacji targowickiej	rozumie przyczyny i skutki konfederacji targowickiej; omawia znaczenie konfederacji targowickiej dla II rozbioru	omawia wpływ Rosji na sytuację w Rzeczypospolitej;
32. Powstanie kościuszkowskie i upadek Rzeczypospolitej	1. Wybuch powstania kościuszkowskiego. 2. Walki w Warszawie i Wilnie. 3. Uniwersał połaniecki. 4. Współpraca Rosji i Prus przy tłumieniu powstania. 5. III rozbiór Rzeczypospolitej.	zna postacie Tadeusza Kościuszki i Jana Kilińskiego; rozumie pojęcia: uniwersał połaniecki, insurekcja, kosynierzy	wie, kiedy doszło do wybuchu powstania kościuszkowskiego i III rozbioru Rzeczypospolitej;	opowiada o przebiegu powstania kościuszkowskiego; wymienia główne bitwy insurekcji	rozumie przyczyny klęski powstania i upadku Rzeczypospolitej; rozumie znaczenie uniwersału połanieckiego	ocenia szanse na powodzenie powstania kościuszkowskiego

	6. Czy Rzeczpospolita musiała upaść?					
Podsumowanie	Podsumowanie wiadomości z działu (wymagania j.w)					
Sprawdzian	Sprawdzenie wiedzy z działu (wymagania j.w)					
DZIAŁ VI. EPOKA NAPOLEOŃSKA						
33. Napoleon Bonaparte tworzy nowy ład w Europie	1. Kryzys we Francji. 2. Objęcie władzy przez Bonapartego. 3. Francja cesarstwem. 4. Zwycięstwa nad Prusami, Rosją i Austrią.	rozumie pojęcia: konsulat, cesarstwo, Kodeks Napoleona, bitwa trzech cesarzy, Związek Reński	wie, kiedy Bonaparte objął władzę, został cesarzem, wygrał bitwę pod Austerlitz	opisuje sytuację we Francji za panowania Napoleona Bonapartego; wymienia państwa, które walczyły z Bonapartem, wskazuje te, które pokonał	wyjaśnia, jak Bonaparte objął władzę we Francji, uczynił kraj potęgą, odnosił sukcesy wojskowe; rozumie zmiany, które zaszły w Europie po zwycięstwach Napoleona	analizuje reformy Bonapartego i wskazuje ich wpływ na budowanie potęgi Francji
34. Napoleon a sprawa niepodległości Polski	1. Powstanie Legionów Dąbrowskiego. 2. Księstwo Warszawskie. 3. Wojna 1809 roku.	wie, kto i kiedy założył Legiony we Włoszech; wie, kiedy powstało Księstwo Warszawskie i kiedy powiększył się jego obszar	zna postać i dokonania księcia Józefa Poniatowskiego; zna okoliczności, w których powstał Mazurek Dąbrowskiego, oraz twórcę słów tej pieśni	rozumie cele działania Legionów Dąbrowskiego, zna ich szlak bojowy; wskazuje Księstwo Warszawskie na mapie	omawia zasady sprawowania władzy w Księstwie Warszawskim; omawia stosunki między Księstwem Warszawskim a Francją	ocenia postawę Napoleona wobec Polaków
35. Upadek	1. Europa pod	rozumie pojęcia:	opowiada o	wymienia	przedstawia	ocenia postawę

Napoleona	<p>rządami Napoleona.</p> <p>2. Wyprawa Napoleona na Rosję.</p> <p>3. Bitwa narodów i abdykacja Napoleona.</p> <p>4. Sto dni Napoleona.</p> <p>5. Napoleon i Polacy.</p>	bitwa narodów, sto dni Napoleona, Wielka Armia	kampanii rosyjskiej Napoleona i o udziale w niej Polaków	przyczyny i skutki ataku na Rosję; zna przyczyny klęski Napoleona w Rosji	wpływ Napoleona na Europę; wymienia przyczyny ostatecznej klęski Bonapartego	Bonapartego wobec Polaków; rozumie znaczenie epoki napoleońskiej dla historii Europy
Podsumowanie	Podsumowanie wiadomości z działu (wymagania j.w)					
Sprawdzian	Sprawdzenie wiedzy z działu (wymagania j.w)					